

Sejmu i samorządowych z 2010 roku jest udziałem mieszkańców powiatów zlokalizowanych w zachodniej części województwa.

Biorąc pod uwagę dane dotyczące liczby organizacji pozarządowych w powiatach można zauważyć, iż w wielu przypadkach aktywność ta przekłada się na aktywność obywatelską.

Reasumując można powiedzieć, iż w regionie brakuje cyklicznych i kompleksowych badań w zakresie organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie województwa kujawsko-pomorskiego. Wskazywane powyżej dane pochodzą z różnych źródeł, z różnych okresów, co może zniekształcać wyniki, a co za tym idzie prowadzić do błędnych wniosków. Kondycja trzeciego sektora w regionie jest zróżnicowana, m.in. ze względu na położenie (miast/wieś, uwarunkowania naturalne), umiejętności pozyskiwania środków unijnych czy też współpracę z samorządami. Należy pamiętać, iż znaczne różnice w zaangażowaniu społecznym mieszkańców powiatów mogą przyczyniać się do dalszego nierównomiernego rozwoju regionu (w tym gospodarczego)⁶⁸. Toteż niezwykle ważne jest wspieranie działań mających na celu wsparcie i rozwój organizacji pozarządowych w regionie.

2.4. Negatywne skutki zmian demograficznych

W województwie kujawsko-pomorskim, jak to zostało już wcześniej powiedziane, obserwuje się postępujące starzenie się społeczeństwa, które polega na wzroście liczby osób starszych i ich udziału w ogólnej liczbie ludności przy równoczesnym spadku liczby i udziału dzieci i młodzieży. Skutki tych zmian już niejednokrotnie zostały opisane w licznych dokumentach, raportach i publikacjach. Należy do nich niewątpliwie niebezpieczeństwo niewydolności finansowej systemów emerytalnych, zwiększające się wydatki na opiekę medyczną i usługi socjalne. W ramach działań zaradczych w literaturze przedmiotu rozróżnia się dwa rodzaje polityk: politykę wobec starzenia się społeczeństwa, czyli wszystkie działania mające na celu rozwiązywanie lub ograniczanie problemów związanych ze wzrostem odsetka seniorów⁶⁹ oraz politykę wobec osób starszych, czyli wszystkie działania skierowane do osób po 60 roku życia oraz ich rodzin (m.in. integrację wewnątrz- i międzypokoleniową, aktywizację społeczno-zawodową)⁷⁰. Wydaje się, iż jedynie równoległe prowadzenie tych dwóch polityk może przynieść zadowalające rezultaty.

Pogarszająca się sytuacja materialna: ubóstwo, zły stan zdrowia, niepełnosprawność, samotność, brak opieki ze strony rodziny, to jedne z najpilniejszych problemów osób starszych w województwie kujawsko-pomorskim. W roku 2011 z pomocy społecznej skorzystały 9 423 osoby

⁶⁸ Nowe organizacje pozarządowe to również nowe miejsca pracy i wytwarzane usługi.

⁶⁹ Wśród problemów tych wymienia się, m.in. zagadnienia związane z funkcjonowaniem rynku pracy, systemem zabezpieczenia społecznego, w tym zwłaszcza z ochroną zdrowia, ubezpieczeniem społecznym i pomocą społeczną.

⁷⁰ 2012. *Starzenie się społeczeństwa polskiego. INFOS Zagadnienia społeczno-gospodarcze*, Nr 12 (126).